

W 1840r., wbrew woli ojca, poślubiła Roberta Schumanna², który był uczniem Wiecka. Jak wynika z powieści [1], ojciec był „nie do końca normalny”. Chciał osiągnąć córki, jakby po to, aby zdobyła więcej /więcej sławy/ niż on(?), by była jego „ozdobą”. Dodatkowo był sztywniakiem i zrzędą. Nie dziwota iż chciała się od niego uwolnić. Wierząc w Jej europejską karierę zorganizował dla córki intensywne lekcje angielskiego. Różne autorki i źródła internetowe piszą, że prawie wpadła „z deszczu pod rynną”. Być może nie mogła oczekiwać małżeństwa w obecnym stylu. Miłość do męża była jednak szalona, wielka i wręcz romantyczna. Mamy zatem poniżej reklamę MUSICALU „Twin Spirits”, o tejże miłości. Małżeństwo zawarto bez zgody ojca!!!

Obowiązki żony oraz matki **ośmiorga dzieci** odsunęły jej karierę muzyczną, na pewien czas, na boczny tor. Jednak po śmierci męża w **1856r.**, by utrzymać odpowiedni standard życia, pracowała jako nauczycielka muzyki (profesor w konserwatorium) oraz organizowała regularnie trasy koncertowe po Niemczech oraz Europie. Miała wtedy zaledwie i aż 37 lat, a dożyła 77 roku życia.

Była zaprzyjaźniona z Johannesem Brahmssem. We wspomnianym poniżej filmie pokazywany jest wręcz ich romans.

W 1843 roku została powołana przez F. Mendelssohna na stanowisko profesora klasy fortepianu w konserwatorium muzycznym w Lipsku, a w latach 1878-1892 pracowała również jako pedagog w nowo założonym konserwatorium we Frankfurcie nad Menem.

Jedną z Jej najbardziej znanych uczennic była pianistka i kompozytorka polskiego pochodzenia, Natalia Janotha³.

Polecana książka [1] jest powieścią biograficzną. Generalnie w serii bywają książki historyczne, autobiografie, doktoraty itp., a powieści są najrzadziej analizowane, bo takie ma gusty eseista.

Praca [2] to artykuł naukowy na 17 stron, a autorka pracuje na Akademii Muzycznej w Katowicach.

Dodatkowo mamy (także polecany) film o Bohaterce. Film jest do zobaczenia z zasobów internetowych, pokazuje życie Bohaterki od czasów bycia żoną. Jest oczywiście kostiumowy, kręcony we wnętrzach z epoki. Jest wiele wykonań muzyki. Nie tylko są stroje i nastrój, ale pokazana jest także sytuacja kobiet w ówczesnym społeczeństwie. Warto uświadomić sobie, że w Polsce było lekko inaczej – byliśmy w okresie życia Bohaterki pod zaborami, m.in. pruskim. Jest scena gdy Clara ma zastąpić chorego męża w ćwiczeniu

² https://pl.wikipedia.org/wiki/Robert_Schumann; o mężu Bohaterki.

³ https://pl.wikipedia.org/wiki/Natalia_Janotta; ciekawa POSTAĆ.

orkiestry przed koncertem. Oczywiście grają tylko panowie, nie bardzo chcę mieć kobietę za dyrygenta. Clara jednak ich „okiełznała”.

W serii nie streszcza się polecanych książek. Każdy musi sam sięgnąć i studiować /czytać oryginały. Można także pójść śladami eseisty i wyklikać choćby te strony, które były czytane oraz „słuchane” przez piszącego tę recenzję. W Polsce jakby nie jest znana, w Niemczech znalazła się na banknocie (gdy były marki niemieckie), robiono filmy i wystawiano musicale, zatem miała okresy popularności, mimo, że umarła ponad 120 lat temu. Co ciekawe Jej portret na banknocie oraz na okładce książki są prawie identyczne, ma te same kolczyki, a na banknocie ma dodatkowo tasiemkę z koralikami (?) - na czole, dalej obejmującą włosy, à la „Dama z Gronostajem”.

Omawiana książka ma 448 stron, mały format, szarawy gruby papier, jest sklejana. Nie ma żadnych rysunków, ani zdjęć, poza okładką. Strony okładki wykonane z brystolu mają tzw. uszka, oczywiście zawinięte do środka. Na przednim mamy informację o autorce niemieckiego oryginału... Beate Rygiert to ktoś wyjątkowy, ukończyła kilka kierunków studiów w Monachium oraz w Nowym Yorku – m.in. muzykologię oraz literaturę włoską. Rozdział pierwszy to „Hamburg, początek kwietnia 1835 roku”. Każdy tytuł zawiera rok lub przedział lat, do którego się odnosi. Zatem nasza Bohaterka ma 16 lat i jest na trasie koncertowej z ojcem, po obszarze ówczesnych Niemiec⁴. Tu pada myśl (str. 27) „Najwyższy czas się od niego uwolnić” – czyli od ojca. Dalej mamy „Berlin i Lipsk, od kwietnia do lipca 1835 roku”. Zatem autorka „rozbija” (dzieli) życie Bohaterki nie tylko na lata, ale też na miesiące. Tu mamy informację, że mama Marianna też była muzykiem, a nawet założyła wraz z Adophem Bargielem szkołę muzyczną, która upadła m.in. z powodu epidemii cholery. Mama miała lepszy kontakt z Clarą – (str. 34) przytula Ją i mówi „Miłość to najtrudniejsza rzecz w życiu” – nie wszyscy o tym myślą, nie wszyscy o tym wiedzą.

Oczywiście to słowa wymyślone przez autorkę, ale zapewne tak naprawdę było. Z kolei ojciec był nauczycielem muzyki, ale miał także sklep z „muzykaliami” – co to było? Zapewne nuty oraz instrumenty, może też podręczniki, książki. Robert – jak powiedziano to uczeń – Friedricha Wiecka. Do Bohaterki zwracał się „Clareńko” (str. 39), może Clärchen⁵. Rozdział 13: „Bougival, Berlin i Lipsk, od lipca 1839 roku do sierpnia 1840 roku”.

Wynika stąd iż autorka książki przestudiowała życiorys BOHATERKI, prawie dzień po dniu. Bougival⁶ to miasteczko we Francji nad Sekwaną, dziś to przedmieścia Paryża, ale

⁴ <https://sciaga.pl/slowniki-tematyczne/779/zjednoczenie-niemiec/>; historia zjednoczenia Niemiec od 1815 roku, czyli po epoce Napoleona – istniał związek kilkunastu państw.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Zwi%C4%85zek_Niemiecki#/media/Plik:Deutscher_Bund.png; mapa Związku Niemieckiego – m.in. Królestwa Bawarii, Prus, Hanoweru, a nawet Saksonii. Z mapy wynika iż Hamburg był państwem-miastem.

⁵ <https://claerchensball.haus/en/>; nowa pisownia niemiecka pozbyła się „ö, ä, ü, ß” dziwacznych liter.

⁶ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Bougival>; o miasteczku.

Wikipedia podaje iż jest nadal samodzielne. Tam właśnie mieszkała i dostała list wezwanie na rozprawę sądową. Robert był zaręczony z inną, ale w końcu też panna wyszła za mąż za kogoś innego i sprawa się wyklarowała. Rozdział 17: „Berlin i Drezno, od marca do listopada 1847 roku” – tu omówiono m.in. znajomość Clary z siostrą Feliksa Mendelssohna⁷ – Fanny Hensel. Mężem Fanny był malarz Wilhelm Hensel⁸. Fanny była pianistką i też amatersko komponowała, zatem znalazła bratnią duszę. Mendelssohn znany jest ze wspaniałych kompozycji muzyki kościelnej, co ciekawe z judaizmu przeszedł na chrześcijaństwo – musiało to być całym sercem, skoro tak wczuł się w losy Chrystusa, komponując pasje.

Powieść to powieść, to nie dzieło historyczne – o Jej działalności jako profesora nie mamy zbyt wiele. Ale kto chce poznać postać i tak warto poczytać. Rozdział 17 t o „Brighton, wczesne lato 1857 roku” czyli rok po śmierci męża. Posłowie na stronach 441-446 jest przesłaniem autorki do czytelników. Autorka skupia się na uczuciach m.in. „pragmatyzm Clary musiał dokuczać Robertowi”, „Clara i Robert obdarzyli się głęboką miłością, mimo iż tak bardzo się od siebie różnili”.

Jest jeszcze w tle Johannes Brahms, ale to każdy sam musi doczytać, poklikać.

Postać Clary Schumann jest warta poznania, książkę i inne publikacje warto przeczytać. Skoro na stanowisku profesora zatrudnił ją geniusz (w tamtych czasach), musiał cenić Jej umiejętności i uznać Ją za wybitną.

Eseista oglądał polecany film on-line (nie cały) – też można zobaczyć. W posumowaniu – postać wielka, z pewnymi komplikacjami życia.

Ta tylnej okładce mamy slogan „Porywająca opowieść o jednej z największych wirtuozek wszech czasów” – dajcie się Państwo porwać.

---

⁷ https://pl.wikipedia.org/wiki/Felix_Mendelssohn-Bartholdy; 10 lat starszy od Clary

⁸ https://pl.wikipedia.org/wiki/Wilhelm_Hensel; „W 1829 Hensel został mianowany królewskim malarzem nadwornym i zasiadł we władzach Akademii Sztuk Pięknych.”

LINKI I STRONY w SIECI

Książki o Heroinie po angielsku:

- A. REICH, Nancy B: *Clara Schumann: the artist and the woman*. Cornell University Press, 2001.
- B. STEEGMANN, Monica: *Clara Schumann*. Rowohlt Verlag GmbH, 2014.
- C. LITZMANN, Berthold: *Clara Schumann: An Artist's Life Based on Material Found in Diaries and Letters-Vol I*. Read Books Ltd, 2011.
- D. DA SILVA, Eliana Monteiro: *Clara Schumann: compositora x mulher de compositor*. Ficções Editora, 2015.
- E. KÜHN, Dieter: *Clara Schumann, Klavier: ein Lebensbuch*. S. Fischer Verlag, 2015.
- F. Janet Nichols Lynch: *Clara Schumann, Pianist and Composer*, Bedazzled Ink Publishing Company, 2021.

ARTYKUŁY NAUKOWE

- G. SCHUMANN, Ferdinand. Brahms and Clara Schumann. *The Musical Quarterly*, 1916, 2.4: 507-515.
- H. DE LARA, Adelina. Clara Schumann's teaching. *Music & Letters*, 1945, 26.3: 143-147.
- I. <https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/3463/1/03.%20Jadwiga%20Sebesta%2c%20Karin%20Wawrzynek%2c%20Clara%20Schumann-Wieck%20-%20ihre%20drei%20M%c3%a4nner.pdf>; on-line, po niemiecku!!; z 2011 roku, naukowczynie z Poznania.

<https://www.cmuse.org/clara-schumann-facts/>; informacje po angielsku.

<https://www.youtube.com/watch?v=CfUye64YQF0>; o „śpiewogrze” krótka ‘zajawka’. Po angielsku – wywiad ze śpiewakami.

<http://meakultura.pl/artukul/clara-wieck-schumann-sylwetka-pianistki-i-kompozytorki-332>; strona o pianistkach.

WYKŁAD ON-LINE

<https://www.bing.com/videos/search?q=clara+schuman+klawesyn&docid=608045156332347481&mid=B160012A5290F82C43F3B160012A5290F82C43F3&view=detail&FORM=VIRE>; około godziny po angielsku oraz dalsze poniższe linki. Wykładowczyni mówi i odchodzi do fortepianu, aby dać przykłady Jej dzieł. Polecam z całego serca ...

The screenshot shows a Bing search results page for the query "clara schuman klawesyn". The search bar at the top contains the text "clara schuman klawesyn". Below the search bar, there are several related video thumbnails. The thumbnails include:

- "1177 BC: The Year Civilization Collapsed (Eric Cline, PhD)" with a duration of 1:10:18.
- "Clara Schumann - Piano Sonata in G minor" with a duration of 19:34.
- "El Diario de Clara Schumann (Parte 1)" with a duration of 32:21.
- "Clara Schumann: Piano Trio Op. 17 (1846)" with a duration of 28:18.
- "Carl Gustav Jung" with a duration of 2:31:20.
- "THE BEST OF CLARA SCHUMANN MUSIC AND BIOGRAPHY" with a duration of 48:14.

The Windows taskbar at the bottom shows the date 16.10.2022 and the time 12:36.

SPIS DZIEŁ/KOMPOZYCJI BOHATERKI

https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_compositions_by_Clara_Schumann;

Utwory w Youtube (przykładowe)

https://youtube.com/watch?v=3BL_6s_rtYI;

<https://www.youtube.com/watch?v=uDzPIQVwgLg>;

<https://www.youtube.com/watch?v=k0Y1hrqcSLI>; z Lipska, na żywo.

Po hiszpańsku

<https://www.youtube.com/watch?v=IYtx-iPNXQ4>; 10 minut informacji.

DO ODSŁUCHANIA – dodatkowo (!!!):

J. <https://www.youtube.com/watch?v=k0Y1hrqcSLI>;

**Clara Schumann: Piano Concerto in A minor, Op. 7 |
Gewandhausorchester & Lauma Skride (piano)**

K. <https://www.youtube.com/watch?v=k0Y1hrqcSLI&list=RDk0Y1hrqcSLI&index=1>;

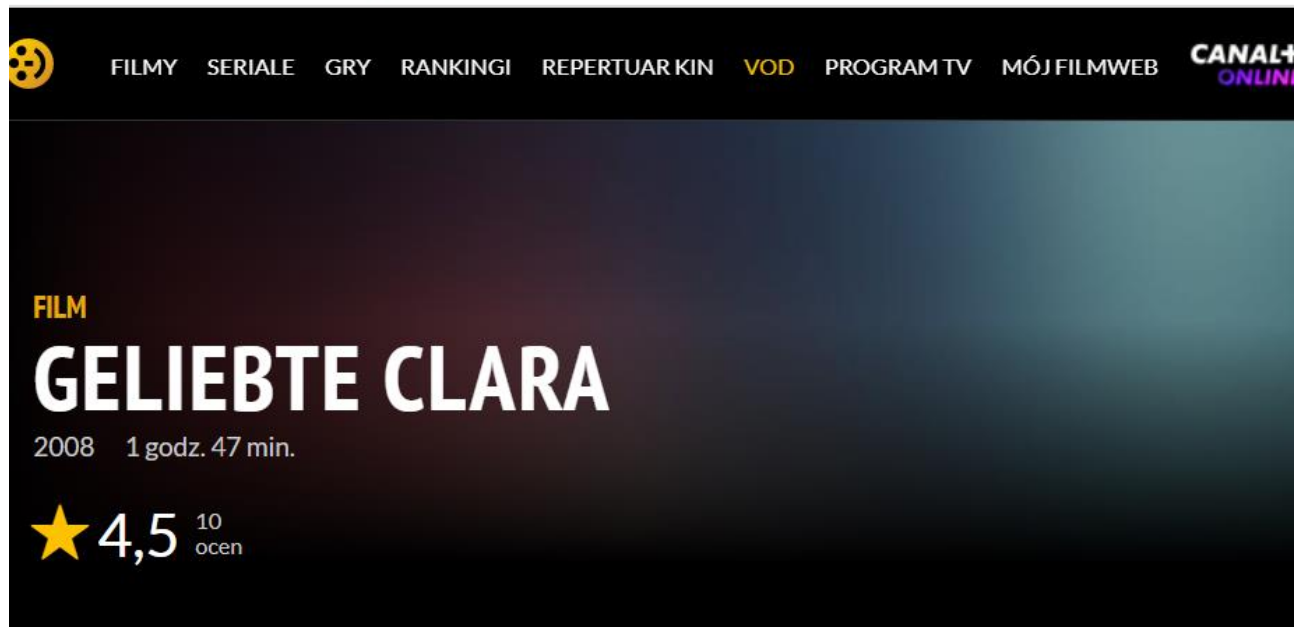
**UWAGA: o miłości Schumannów powstał film *Geliebte Clara*
w reżyserii Helmy Sanders-Brahms.**

<https://www.youtube.com/watch?v=FV4ww1q9an4>; ponad 1,5 h.

filmweb.pl/film/Geliebte+Clara-2008-300821

 Maps YouTube Maps

The screenshot shows the top navigation bar of the Filmweb.pl website with categories: FILMY, SERIALE, GRY, RANKINGI, REPERTUAR KIN, VOD, PROGRAM TV, MÓJ FILMWEB, and CANAL+ ONLINE. Below the navigation is a large dark banner for the movie 'GELIEBTE CLARA'. The banner includes the word 'FILM' in yellow, the title 'GELIEBTE CLARA' in large white letters, the year '2008' and runtime '1 godz. 47 min.', and a rating of 4.5 stars based on 10 reviews.

Ten film nie ma jeszcze zarysu fabuły. dodaj fabułę

reżyseria Helma Sanders-Brahms
scenariusz Nicole-Lise Bernheim / Helma Sanders-Brahms
gatunek Dramat historyczny
produkcja Niemcy / Francja / Węgry
premiera 31 października 2008 (Światowa premiera)

filmportal.de/en/movie/geliebte-clara_372391f7c1a89cc9e040007f01004450

be Maps YouTube Maps

[Home](#) » [Movies](#) » [Geliebte Clara](#)

Geliebte Clara

Deutschland / Frankreich / Ungarn 2007/2008, Spielfilm

Quelle: Kinowelt, **DIF**
Szene mit Martina Gedeck, Pascal Greggory
(vorne)

 ALL PICTURES (19)

SUMMARY

Clara

In 1850, Robert, his wife Clara and their five children settle down in Duesseldorf where he has accepted a position as musical director. For the resourceful musician, who is considered more as one of the world's greatest composers than a conductor, it turns out to be a bad decision. Nor is it a happy period for Clara, who is reduced to the role of housewife instead of acclaimed concert pianist performing throughout Europe to sold-out halls. That is, until she meets the young, brilliant Johannes Brahms. Clara and Johannes fall for one

CREDITS

Director:	Helma Sanders-Brahms
Screenplay:	Helma Sanders-Brahms
Director of photography:	Jürgen Jürges
Editing:	Isabelle Devinck
Cast:	
Martina Gedeck	Clara Schumann
Pascal Greggory	Robert Schumann
Malik Zidi	Johannes Brahms
Clara Eichinger	Tochter Marie
Aline Annessy	Tochter Elise
Marine Annessy	Tochter Eugénie
Sascha Caparros	Sohn Ludwig
Péter Takátsy	Wazielewski
Béla Fesztbaum	Tausch
Brigitte Annessy	Bertha
Production company:	Helma Sanders GmbH (Berlin) Integral Film GmbH (Berlin)
Producer:	Alfred Hürmer

ZDJECIA PRZY OKAZJI

Fotografia portretu BOHATERKI tj. Clary Schumann

Narodowe Archiwum Cyfrowe

ROBERT UND CLARA SCHUMANN.

№ 305.

TRÄUMEREI

muz. R. SCHUMANN.

R. Schumann.

MUSICAL

Blu-ray Disc

OPUS ARTE

ROYAL
OPERA
HOUSE

Portraying the love of
Robert & Clara Schumann
in words & music

*Twin
Spirits*

Featuring
STING & TRUDIE STYLER
DEREK JACOBI · SIMON KEENLYSIDE
SERGEJ KRYLOV · IAIN BURNSIDE
REBECCA EVANS · NATALIE CLEIN
NATASHA PAREMSKI

Devised & directed for the stage by
JOHN CAIRD

O naszej Bohaterce i Jej mężu powstała „śpiewogra” grana w operze
<https://www.hdvarts.com/titles/twin-spirits.html>;
wato wyklikać tę stronę wiele zdjęć oraz wiadomości.
<https://www.youtube.com/watch?v=nFjSNbOgM04>; trailer w youtube

scholar.google.com/scholar?start=20&q=clara+schumann&hl=pl&as_sdt=0,5

ube Maps YouTube Maps

Scholar

clara schumann

Strona 3 z około 36 800 wyników (0,05 s)

[Clara Schumann's interiorities and the cutting edge of popular pianism](#)

A Stefaniak - *Journal of the American Musicological Society*, 2017 - online.ucpress.edu

... In the final stages of the article I propose that **Clara Schumann's** 1853 Variations on a Theme by Robert **Schumann**, op. 20, alludes to her work of the 1830s and 1840s, evoking the ...

☆ Zapisz Cytuj Cytowane przez 12 Powiązane artykuły Wszystkie wersje 3

[\[KSIĄŻKA\] Kinderszenen: op. 15](#)

R **Schumann**, W Kempff, C **Schumann** - 1984 - benjaminmasciotta.com

... Robert **Schumann** ...

☆ Zapisz Cytuj Cytowane przez 15 Wszystkie wersje 6

[\[KSIĄŻKA\] Becoming Clara Schumann: Performance Strategies and Aesthetics in the Culture of the Musical Canon](#)

A Stefaniak - 2021 - books.google.com

... This book explores how **Clara Schumann** attained professional success, prestige, and authority as a performer of the canonic tradition.* As the word becoming in my title suggests, I ...

☆ Zapisz Cytuj Cytowane przez 3 Powiązane artykuły Wszystkie wersje 2

[\[CYTOWANIE\] Clara Schumann, ein Künstlerleben nach Tagebüchern und Briefen: Bd. Ehejahre, 1840-1856](#)

B Litzmann - 1907 - Breitkopf

☆ Zapisz Cytuj Cytowane przez 15 Powiązane artykuły

<https://www.schumann-portal.de/Clara-Schumann-Biographie.html>;

Specjalna strona BOHATERKI

The screenshot shows the website www.schumann-portal.de/Clara-Schumann-Biographie.html. The page features a header with the website name and navigation links. The main content area is titled "Clara Schumann geborene Wieck" and includes a portrait of Clara Schumann. A sidebar on the left contains a menu with options like "Aktuelles", "Veranstaltungen", and "Clara Schumann". The browser's address bar and taskbar are visible at the top and bottom of the screenshot.

Też po angielsku

The screenshot shows the website www.schumann-portal.de/Schumann_anniversaries.html. The page features a header with the website name and navigation links. The main content area is titled "Schumann anniversaries" and includes a section for "Current events" with a list of upcoming performances. A sidebar on the left contains a menu with options like "Schumann Forum", "News", and "Schumann anniversaries". The browser's address bar and taskbar are visible at the top and bottom of the screenshot.

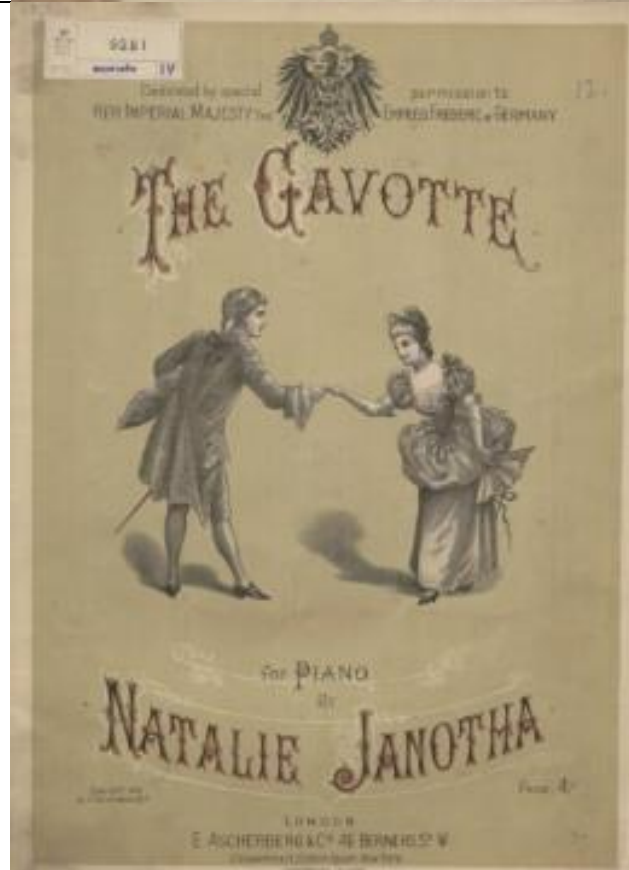
The screenshot shows the "Audio examples" section of the website. It features a header with the website name and navigation links. The main content area is titled "Audio examples" and includes a list of audio recordings. The browser's address bar and taskbar are visible at the top and bottom of the screenshot.

Audio examples

- Martha Argerich spielt Schumanns Kinderszenen
SR Mediathek :: SR 2 - Klassiker: <http://sr-mediathek.sr-online.de/> (15.7.2014)

UTWORY UCZENNICY naszej BOHATERKI - Polki z Warszawy

[https://polona.pl/search/?query=Natalia_Janotta&filters=creator:%22Janotta,_Natalia_Maria_Cecylia_\(1856--1932\)%22,public:1,hasTextContent:0;](https://polona.pl/search/?query=Natalia_Janotta&filters=creator:%22Janotta,_Natalia_Maria_Cecylia_(1856--1932)%22,public:1,hasTextContent:0;)

frankfurt.de - DAS OFFIZIELLE STADTPORTAL

SOCIAL MEDIA SERVICES JOBS & KARRIERE PRESSE ENGLISH | LEICHTE SPRACHE KONTAKT MENU

STADT FRANKFURT AM MAIN

SERVICE & RATHAUS FRANKFURT THEMEN FRANKFURT ENTDECKEN & ERLEBEN SUCHE

CORONAVIRUS FAQ Informationen, Fragen und Antworten zum Thema Coronavirus SARS-CoV-2 auf einen Blick

FRANKFURT THEMEN / KULTUR / DARSTELLEND KUNSTE / ALLE BÜHNEN IM ÜBERBLICK / HOCHSCHULE FÜR MUSIK UND DARSTELLEND KUNST FRANKFURT AM MAIN

ALLE BÜHNEN IM ÜBERBLICK

Hochschule für Musik und Darstellende Kunst Frankfurt am Main (HfMDK)

Alle Bühnen im Überblick

- > Alte Oper Frankfurt
- > Die Dramatische Bühne

Wpisz tu wyszukiwane słowa

14°C 20:10 16.10.2022

Dzisiejsza wyższa szkoła muzyczna we FRANKFURCIE nad Menem

frankfurt.de/themen/kultur/darstellende-kuenste/buehnen-a-bis-z/alte-oper-frankfurt

FRANKFURT.DE - DAS OFFIZIELLE STADTPORTAL

SOCIAL MEDIA SERVICES JOBS & KARRIERE PRESSE ENGLISH | LEICHTE SPRACHE KONTAKT MENU

SERVICE & RATHAUS FRANKFURT THEMEN FRANKFURT ENTDECKEN & ERLEBEN SUCHE

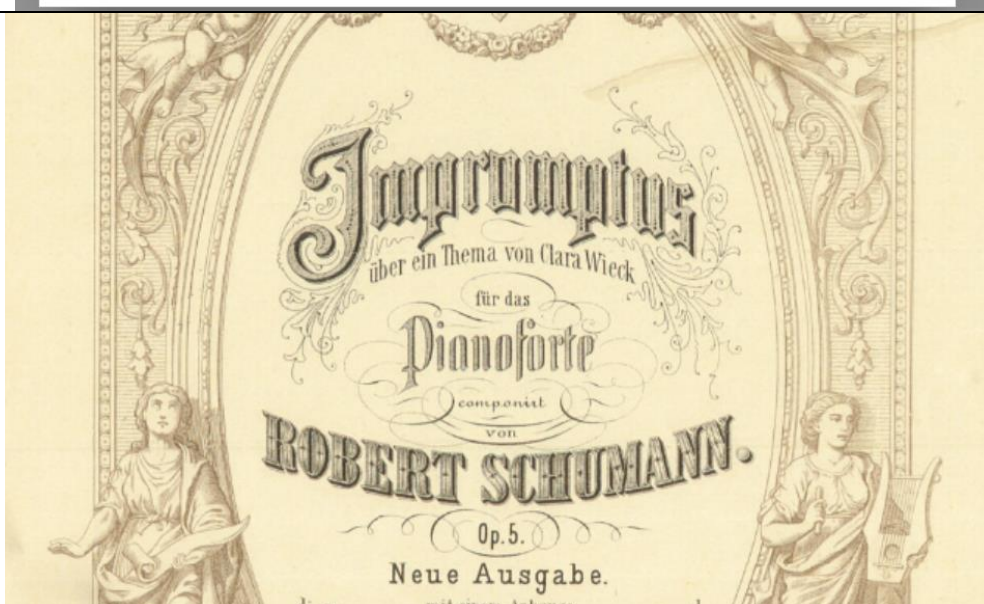
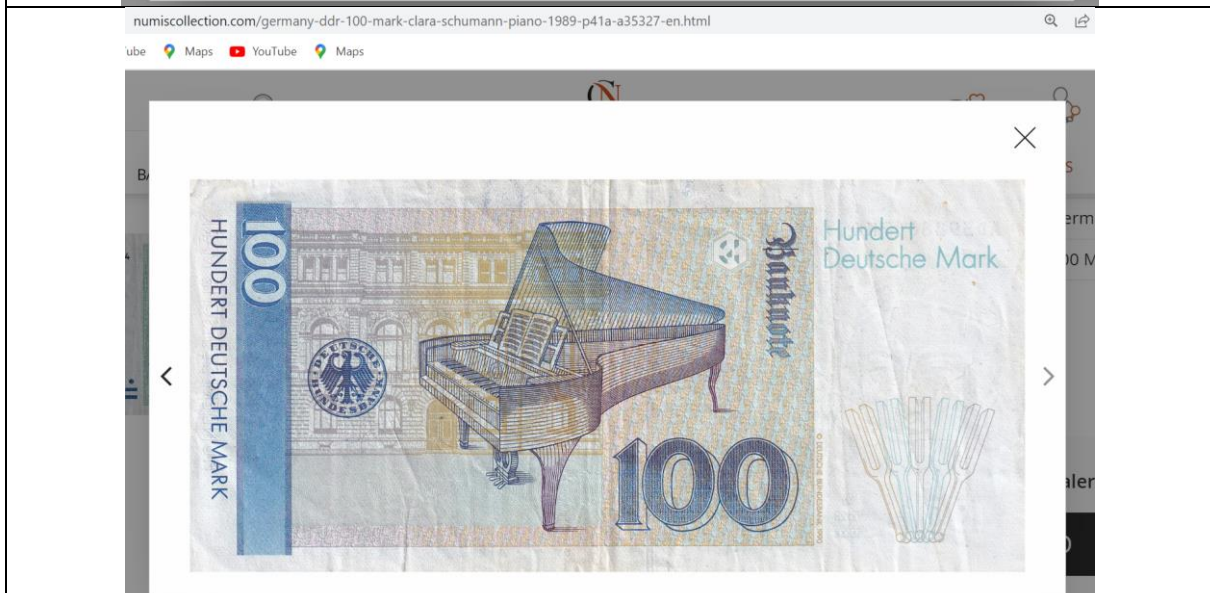
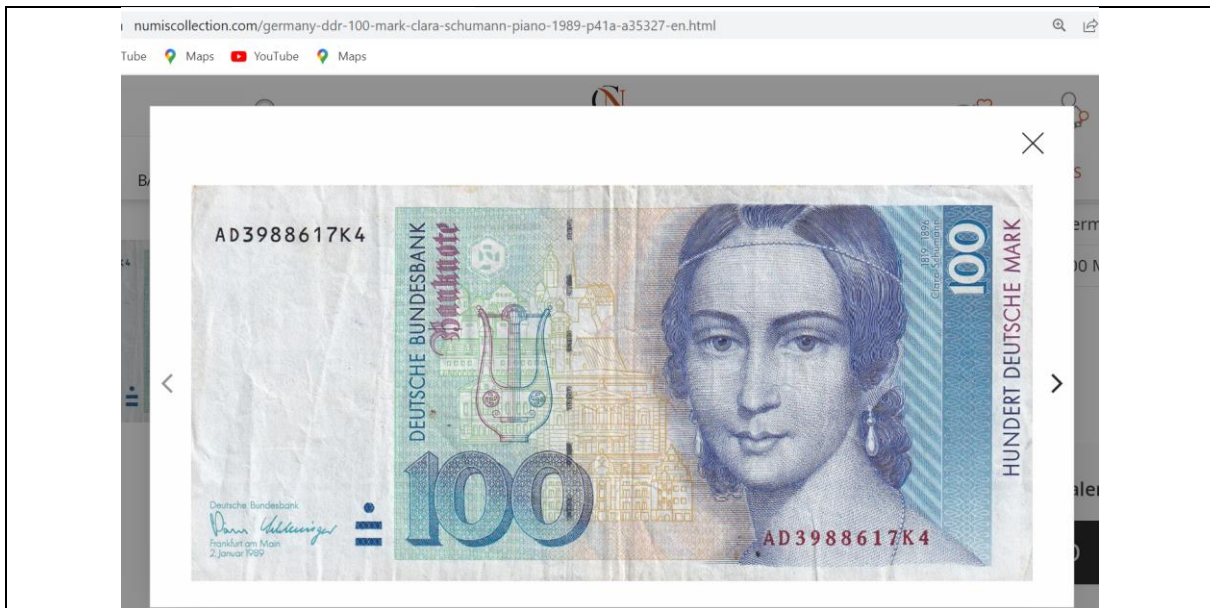
- > Die Katakombe - Kulturhaus am Zoo
- > Die Komödie
- > Die Schmiere
- > Dresden Frankfurt Dance Company (ehemal. The Forsythe Company)
- > Frankfurter Autoren Theater in der Brotfabrik
- > Frankfurt LAB
- > Fritz Rémond Theater im Zoo

Wpisz tu wyszukiwane słowa

14°C 20:11 16.10.2022

Clara wydała drukiem może wszystkie kompozycje Swego męża, chyba był z tego jakiś dochód??

ROBERT SCHUMANN podaje iż Jego utwór czerpie inspiracje z kompozycji żony CLARY!!!!!!

Dzisiejszy Frankfurt nad Menem

BERLIN

Uniwersytet Humbolta

Dzielnica Spandau w Berlinie

Pałac Glienicke w Południowym BERLINIE – jakby włoski, nie do uwierzenia.....

Salzburg

CLARA SCHUMANN

Zdjęcia wykonał eseista Stan Zawiślak oraz NAC (Narodowe Archiwum Cyfrowe), Śląska Biblioteka Cyfrowa i strony internetowe!!!

DODATEK NADZWYCZAJNY

NATALIE JANOTHA UCZENNICA CLARY SCHUMANN

https://pl.wikipedia.org/wiki/Natalia_Janotha;

SKOPIOWANO Z WIKIPEDII: „**Natalia Maria Krystyna Janotha** (Janothówna)
Urodziła się 8 czerwca 1856 roku w Warszawie, a zmarła w 1932 roku w Hadze w Holandii – polska kompozytorka i pianistka. {W innym źródle podano iż była wyznania mojżeszowego (?)}

Córka Juliusza Janothy (1819–1883), kompozytora i pedagoga Instytutu Muzycznego w Warszawie. Studiowała początkowo u ojca w Warszawie, następnie w **Berlinie u Clary Schumann**, Ernsta Rudorffa i Woldemara Bargiela, a także u Marceliny Czartoryskiej i Johannes Brahmsa. Koncertowała w całej Europie, zdobyła popularność porównywaną z Paderewskim, który dedykował jej swoje utwory. Przyczyniła się do popularyzacji muzyki Fryderyka Chopina. Mieszkała w Londynie, a od 1916 w Hadze.

Skomponowała ok. 400 utworów fortepianowych”.

Taterniczka – weszła na Gerlacha!!!

https://web.archive.org/web/20131217233148/http://mugi.hfmt-hamburg.de/A_lexartikel/lexartikel.php?id=jano1856;

życiorys po niemiecku

https://www.wikiwand.com/pl/Natalia_Janotha; informacje w Wikipedii.